

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ศาสตราจารย์ ดร. บรรจบ พันธุเมธา ได้กล่าวไว้ในหนังสือลักษณะภาษาไทย ว่า

คำในประโยคแบ่งเป็นภาคได้ ๔ ภาค คือ

๑. ภาคผู้แสดง หรือ ผู้ทำ เรียกว่า ประธาน

๒. ภาคแสดง เรียกว่า กริยา

๓. ภาคผู้ถูก เรียกว่า กรรม

๔. ภาคขยาย แบ่งเป็น ๒ พวก คือ

ก. ขยายผู้ทำ หรือ ผู้ถูก เรียกคุณศัพท์

ข. ขยายกริยา เรียกกริยาวิเศษณ์

ภาคผู้ทำหรือประธาน ประธานของไทยต้องอยู่หน้าคำกริยา แต่จะอยู่ส่วนใดของประโยคไม่จำกัด

ภาคแสดงหรือกริยา ตามธรรมดาจะอยู่หลังประธาน และอยู่หน้ากรรม แต่จะไม่มีกรรมก็ได้ กริยาอาจจะมามากกว่าหนึ่งก็ได้

ภาคผู้ถูกหรือกรรม ต้องอยู่หลังกริยา

ภาคขยาย คุณศัพท์ขยายประธานอยู่หลังประธาน ขยายกรรมอยู่หลังกรรม ส่วนกริยาวิเศษณ์ขยายกริยาอยู่หลังกริยา

ยังมีวิธีที่ขยายกริยาหรือประธาน อาจมีบุรพบทกับนามมาด้วยกัน บุรพบทจะต้องอยู่หน้านามที่เกี่ยวข้องด้วย

ประโยคที่เราใช้ทุกวันไม่เป็นไปตามที่กล่าวก็มี คือ

ผู้ทำ อาจละไว้ได้ โดยเฉพาะเมื่อเป็นประโยคคำสั่ง และอาจอยู่หลังกริยาบางคำได้ ได้แก่ เกิด มี เป็น ปราบกฏ ทั้งนี้เพื่อต้องการเน้นความ

ผู้ถูก อาจอยู่หน้ากริยาได้ ถ้าต้องการเน้นที่ผู้ถูกมากกว่ากริยา

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้พบว่า คำนามที่อยู่หน้าคำกริยาบางคำอาจไม่ใช่ผู้ทำ และคำนามที่อยู่หลังคำกริยาบางคำอาจไม่ใช่ผู้ถูก

ตัวอย่าง

๑. อากาศ เริ่มอุ่น

๒. น้องไปโรงเรียน

บรรจบ พันธุเมธา, ลักษณะภาษาไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๒), หน้า ๑๔๐ - ๑๔๑.

อากาศ ในตัวอย่างที่ ๑ อยู่หน้าคำกริยา อุ่น แต่มิได้หมายถึง ผู้ทำ หากหมายถึง ผู้มีสภาพ อุ่น

โรงเรียน ในตัวอย่างที่ ๒ อยู่หลังคำกริยา ไป แต่มิได้หมายถึง ผู้ถูก หากหมายถึง จุดหมายของกริยา ไป

นอกจากนี้ บางประโยคมีคำเชื่อมระหว่างคำนามกับคำกริยา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาเปลี่ยนไป

ตัวอย่าง

๑. นิดไปสุขุขทัย

๒. นิดไปจากสุขุขทัย

สุขุขทัย ในตัวอย่างที่ ๑ หมายถึงสถานที่ที่เป็นจุดหมายของกริยา ไป ส่วน สุขุขทัย ในตัวอย่างที่ ๒ ซึ่งมีคำเชื่อม จาก ปรากฏอยู่นั้น หมายถึงสถานที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยา ไป ด้วยเหตุที่คำนามที่อยู่หน้าคำกริยามิใช่จะเป็น ผู้ทำ เสมอไป คำนามที่อยู่หลังคำกริยามิใช่จะเป็น ผู้ถูก เสมอไป และคำเชื่อมอาจจะมิบเทาเทาทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาเปลี่ยนไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า นอกจากคำนามจะสัมพันธ์กับคำกริยาแบบ เป็น ผู้ทำ และ ผู้ถูก แล้ว ยังสัมพันธ์แบบอื่นได้อีกกี่แบบ และคำเชื่อมมิบเทาเทาต่อความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาว่าความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย มีความสัมพันธ์เป็นกี่แบบ
๒. เพื่อศึกษาบทบาทของคำเชื่อมที่มีต่อความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย

สมมติฐานการวิจัย

ประโยคในโครงสร้างลึก (deep structure) ของภาษาประกอบด้วยคำกริยากับคำนามที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แตกต่างกันไป

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาเฉพาะภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ใช้ในปัจจุบัน
๒. ศึกษาเฉพาะคำกริยาที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. สืบค้นเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่ามีเล่มใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา
๒. เก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน จากวิทยานิพนธ์ หนังสือ วารสาร จากการสนทนากับผู้อื่น และจากตัวผู้วิจัยเอง
๓. นำข้อมูลที่บันทึกไว้มาวิเคราะห์
๔. สรุป และ เสนอผลการวิจัย

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

๑. ทำให้ทราบว่าความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทยมีกี่แบบ
๒. ทำให้ทราบถึงบทบาทและประโยชน์ของคำ เชื่อมที่มีต่อความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา
๓. ทำให้เห็นการจำแนกคำกริยา โดยพิจารณาจากคำนามที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา
๔. ทำให้มีผลงานการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทยอีกแนวหนึ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย